

RP 299/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av kommunstrukturlagen samt om upphävande av 5 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring och temporär ändring av kommunindelningenslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att kommunstrukturlagen ändras. Dessutom föreslås det att det moment i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring och temporär ändring av kommunindelningenslagen upphävs som gäller de bestämmelser som ändras och upphävs enligt denna proposition. Det föreslås att det i kommunstrukturlagen föreskrivs

om en fast tidsfrist inom vilken kommunen ska göra en kommunstrukturreformrelaterad sammanslagningsutredning och med stöd av den en eventuell sammanslagningsframställning.

Lagarna avses träda i kraft den 1 februari 2015.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 NULÄGE OCH BEDÖMNING AV NULÄGET	3
2 FÖRESLAGNA ÄNDRINGAR	3
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	3
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	4
DETALJMOTIVERING	4
1 LAGFÖRSLAG	4
1.1 Kommunstrukturlagen	4
1.2 Lagen om ändring och temporär ändring av kommunindelningsslagen	4
2 IKRAFTTRÄDANDE	4
LAGFÖRSLAG	5
Lag om ändring av kommunstrukturlagen	5
Lag om upphävande av 5 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring och temporär ändring av kommunindelningsslagen	6
BILAGA	7
PARALLELLETEXT	7
Lag om ändring av kommunstrukturlagen	7

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge och bedömning av nuläget

I samband med kommunstrukturreformen föreskrevs för kommunerna en skyldighet att utreda kommunsammanslagning som uppfyller kraven för att ändra kommunindelningen. I riksdagsbehandlingen av stiftandet av kommunstrukturlagen (1698/2009) knöts i enlighet med grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 20/2013) tidsfristen för utredningsskyldigheten ihop med godkännandet av lagen om ordnandet av social- och hälsovården. I anslutning till detta anges i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring och temporär ändring av kommunindelningsslagen att det särskilt genom lag ska föreskrivas när bestämmelserna om tidsfristen träder i kraft.

Tidsfristen för utredningsskyldigheten är fortfarande öppen, eftersom tidsschemat för beredningen av förslaget till lagen om ordnandet av social- och hälsovården har förändrats jämfört med den situation som rådde när riksdagen behandlade kommunstrukturlagen. Det behövs bestämmelser om tidsfristen för utredningsskyldigheten för att kunna slopa den utredningsskyldighet som började den 1 juli 2013 och trygga det ekonomiska stödet för kommunsammanslagning.

Det ekonomiska stödet för kommunsammanslagning är kopplat till tidsfristen för utredningsskyldigheten. Ett villkor för utbetalning av sammanslagningsunderstöd enligt 42 § i kommunstrukturlagen är att sammanslagningsframställningen har gjorts inom tidsfristen för utredningsskyldigheten och att sammanslagningen träder i kraft senast 2017. I lagens 44 § föreskrivs om ersättning för minskning av statsandelar. Det är fråga om ersättning som betalas ut av finansministeriet då den nya kommunens statsandelar är mindre än de sammanräknade ersättningarna till de kommuner som går samman. Vid de sammanslagningar som träder i kraft 2016—2017 är på motsvarande sätt som vid sammanslagningsunderstöd ett villkor för att få ersättning att sammanslagningsframställ-

ningen har gjorts senast inom tidsfristen för utredningsskyldigheten.

Enligt 22 § i kommunstrukturlagen ska beslut om ändring i kommunindelningen fattas före utgången av juni månad året före det år då ändringen träder i kraft. En ändring i kommunindelningen ska bestämmas att träda i kraft vid ingången av ett kalenderår. På grund av bestämmelsen samt den tid som behövs för att bereda och behandla sammanslagningsframställningarna ska sammanslagningsutredningarna och sammanslagningsframställningarna göras senast den 29 april 2016, så att ett ekonomiskt stöd enligt de gällande bestämmelserna kan säkerställas, dvs. sammanslagningsunderstöd och ersättning för minskning av statsandelar.

2 Föreslagna ändringar

Det föreslås att det i kommunstrukturlagen ska föreskrivas att kommunstrukturreformrelaterade sammanslagningsutredningar och sammanslagningsframställningar ska göras senast den 29 april 2016.

Dessutom föreslås det att 5 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring och temporär ändring av kommunindelningsslagen upphävs. Momentet gäller de bestämmelser i kommunstrukturlagen som det i denna proposition föreslås att ska ändras och upphävas.

3 Propositionens konsekvenser

Genom den föreslagna lagen fastställs en tidsfrist för kommunernas utredningsskyldighet som började den 1 juli 2013.

De ekonomiska konsekvenserna av utredningsskyldigheten och kommunernas sammanslagningsframställningar har bedömts i regeringspropositionen om ändring och temporär ändring av kommunindelningsslagen (RP 31/2013).

Propositionen har inga nya konsekvenser för kommunernas ekonomi. De ekonomiska konsekvenser som hänför sig till utrednings-

skyldigheten och till sammanslagningarna av kommuner märks när det gäller statsfinanserna under en längre tid än man tidigare beräknat. I statsbudgeten för 2015 har man berett sig på kostnader för sammanslagningsutredningar, och i budgetramen har även utredningsunderstöd för 2016 beaktats. När det gäller sammanslagningsunderstöd måste man förbereda sig på att ta in anslag i statsbudgeten för 2016 och 2017.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid finansministeriet. Propositionen har i enlighet med statens och kommunernas samrådsförfarande behandlats i ministerarbetsgruppen vid delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Kommunstrukturlagen

4 h §. *Tidsfrist för utredningarna och uppföljning.* Paragrafens 3 mom. ska ändras, så att det i momentet föreskrivs vilket datum som kommunerna senast ska göra en sammanslagningsutredning enligt 4 b § och med stöd av den en eventuell sammanslagningsframställning.

Paragrafens 4 mom. ska upphävas som onödigt. Enligt grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 20/2013) ska kommunerna ha minst sex månader tid att göra utredningen. Om tidsfristen fastställs till den 29 april 2016, finns det avsevärt mera tid för att uppfylla utredningsskyldigheten än de ovannämnda sex månaderna, så kommunerna bör inte ha behov av att ansöka om extra tid för att göra utredningarna. Att bevilja extra tid är inte heller möjligt i praktiken, eftersom beslutet om att ändra kommunindelningen ska fattas senast före utgången av juni månad året före ikraftträdandeåret.

4 j §. *Förordnande av särskild kommunindelningsutredning.* Paragrafen ska upphävas som onödig. En motsvarande bestämmelse om förordnande av särskild kommunindelningsutredning finns i lagens 15 §.

42 §. *Sammanslagningsunderstöd.* Paragrafens 2 mom. ändras, så att hänvisningen till förlängning av tidsfristen för utredningsskyldigheten stryks. Att bestämmelsen om förlängning av tidsfristen stryks har konstateras i samband med 4 h § 4 mom.

44 §. *Ersättning för minskning av statsandelar.* Paragrafens 2 mom. ändras, så att hänvisningen till förlängning av tidsfristen för utredningsskyldigheten stryks.

1.2 Lagen om ändring och temporär ändring av kommunindelningslagen

I lagen om ändring och temporär ändring av kommunindelningslagen upphävs 5 mom. i ikraftträdandebestämmelsen. Momentet gäller ikraftträdandet av 4 h § 3 och 4 mom., 4 j §, 42 § 2 mom. och 44 § 2 mom. I kommunstrukturlagen ska det särskilt bestämmas om tidsfristen för utredningsskyldigheten.

2 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 februari 2015.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslag***1.****Lag****om ändring av kommunstrukturlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i kommunstrukturlagen (1698/2009) 4 h § 4 mom. och 4 j §, sådana de lyder i lag 478/2013, samt
ändras 4 h § 3 mom., 42 § 2 mom. och 44 § 2 mom., sådana de lyder i lag 478/2013, som följer:

4 h §

Tidsfrist för utredningarna och uppföljning

ningsframställning enligt 5 § senast den 29 april 2016.

 Kommunerna ska göra en sammanslag-
 ningsutredning enligt 4 b § och med stöd av
 den en eventuell sammanslagingsframställ-
 ning senast den 29 april 2016.

42 §

Sammanslagningsunderstöd

 För att sammanslagningsunderstöd ska be-
 talas krävs det dessutom att kommunsam-
 manslagningen träder i kraft senast 2017 och
 att kommunerna har gjort en sammanslag-

44 §

Ersättning för minskning av statsandelar

 För att ersättning enligt 1 mom. ska betalas
 vid kommunsammanslagningar som träder i
 kraft åren 2016 och 2017 förutsätts det att
 kommunerna har gjort en sammanslagnings-
 utredning enligt 5 § senast den 29 april 2016.

 Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om upphävande av 5 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring och temporär
ändring av kommunindelningsslagen**

I enlighet med riksdagens besluts föreskrivs:

1 §
Genom denna lag upphävs 5 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring och temporär ändring av kommunindelningsslagen (478/2013).

2 §
Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 4 december 2014

Statsminister

ALEXANDER STUBB

Trafik- och kommunminister *Paula Risikko*

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om ändring av kommunstrukturlagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i kommunstrukturlagen (1698/2009) 4 h § 4 mom. och 4 j §, sådana de lyder i lag 478/2013, samt
ändras 4 h § 3 mom., 42 § 2 mom. och 44 § 2 mom., sådana de lyder i lag 478/2013, som följer:

Gällande lydelse

4 h §

Tidsfrist för utredningarna och uppföljning

Kommunerna ska göra en sammanslag-
ningsutredning enligt 4 b § och med stöd av
den en eventuell sammanslagingsframställ-
ning senast sex månader från det att detta
moment har trätt i kraft.

*Ministeriet kan på ansökan av en kommun
förlänga den tidsfrist som avses i 3 mom. på
grundval av att sammanslagingsutredningen
är omfattande eller på annat sätt särskilt krä-
vande. Ändring i ministeriets beslut får sökas
på det sätt som föreskrivs i förvaltningspro-
cesslagen (586/1996).*

4 j §

*Förordnande av särskild kommunindelnings-
utredning*

*Ministeriet kan, utöver vad som föreskrivs i
4 i § 2 mom. och 4 kap., vid behov bestämma
att det ska genomföras en särskild kommun-
indelningsutredning på ett område som upp-
fyller förutsättningarna i 4 §, om inte kom-
munen senast sex månader efter det att denna
paragraf har trätt i kraft har gjort en sam-
manslagingsframställning.*

Föreslagen lydelse

4 h §

Tidsfrist för utredningarna och uppföljning

Kommunerna ska göra en sammanslag-
ningsutredning enligt 4 b § och med stöd av
den en eventuell sammanslagingsframställ-
ning senast *den 29 april 2016*.

(4 mom. upphävs)

4 j §

*Förordnande av särskild kommunindelnings-
utredning*

(upphävs)

42 §

Sammanslagningsunderstöd

För att sammanslagningsunderstöd ska betalas krävs det dessutom att kommunsammanslagningen träder i kraft senast 2017 och att kommunerna har gjort en sammanslagningsframställning enligt 6 § senast vid den tidpunkt som avses i 4 h § 3 eller 4 mom.

44 §

Ersättning för minskning av statsandelar

För att ersättning enligt 1 mom. ska betalas vid kommunsammanslagningar som träder i kraft åren 2016 och 2017 förutsätts att kommunerna har gjort en sammanslagningsutredning enligt 6 § senast vid den tidpunkt som avses i 4 h § 3 eller 4 mom.

42 §

Sammanslagningsunderstöd

För att sammanslagningsunderstöd ska betalas krävs det dessutom att kommunsammanslagningen träder i kraft senast 2017 och att kommunerna har gjort en sammanslagningsframställning enligt 5 § senast *den 29 april 2016*.

44 §

Ersättning för minskning av statsandelar

För att ersättning enligt 1 mom. ska betalas vid kommunsammanslagningar som träder i kraft åren 2016 och 2017 förutsätts det att kommunerna har gjort en sammanslagningsutredning enligt 5 § senast *den 29 april 2016*.

Denna lag träder i kraft den 20 .